

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič a 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knafljeva ulica št. 5, pritrilje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Naše šolsko vprašanje

Slovesko šolstvo, to je šolstvo v slovenskih krajih, je zadnja leta preživelo marsikatero izpremembo. Med glavno reformacijo lahko štejemo prevzem praktičnega šolskega tipa, kar pomeni povdaranje strokovnega šolstva, pripravljanje na gospodarske poklice, na tehnično in gospodarsko delo v javnem življenju. Ta izprememba je zelo dragocena pridobitev. Upamo, da bo koristila mladim generacijam in da jim omogoči vsako konkurenco v bodočih poklicnih bojih. Naše novo politično šolstvo je gotovo v nekem razmerju z gospodarskimi razmerami in Sloveniji, kjer vidimo, da rabimo predvsem strokovno pripravljeno uradništvo za pretežno industrijske in obrtniške naše kraje. Ta praktičnim poklicom namenjen sistem šolstva popolnoma odobravamo in želimo, da se še bolj specializira, razprzede in še poglobi z didaktičnimi novotarijami.

Če smo s to reorganizacijo, s tem povdarmom praktičnega šolstva nad ekstremno humanističnimi predmeti in intelektualnim šolstvom omogočili naši mladini bodočo eksistenco, mislimo, da še nismo popolnoma obvladali vprašanja, ki se tiče našega šolstva in ki je eminentno gospodarske in v neki meri tudi politične važnosti. Namreč vprašanje šolstva v tem smislu, da bi naj naše šolstvo ne bilo namenjeno le naši slovenski mladini, nego da bi moglo po svoji strokovni popolnosti, po svoji modernosti, po svojih najnovejših metodah vabiti tudi mladino ostalih krajev naše države v Slovenijo.

Na ljubljanski univerzi vidimo že več let, kako se trudijo, da bi zavod v strokovnem in znanstvenem oziru tako izpopolnili, da bi mogel privabiti študente iz ostalih krajev naše države v Ljubljano, med Slovence, kar bi pomenilo, ako bi sloves ljubljanske univerze v tem oziru dosegel gotovo višino, tudi gospodarsko in materialno korist. — Ljubljanska univerza naj ne bo samo univerza za nas domačine, nego naj poizkuša, da postane eliten znanstveni inštitut, karkršne najdemo n. pr. v Angliji, kjer zavzema Oxfordova univerza posebno stališče. Tako stališče pomeni tudi v gospodarskem oziru veliko pridobitev, če ne upoštevamo moralnih koristi ter političnega vpliva, ki ga lahko pozneje tak visokostojec inštitut izrabí za domače slovenske gospodarske in kulturne interese.

Švica je v tem oziru že davno spoznala važnost takih zavodov in je uspešno potom reklame svoje znanstvene inštitute tako visoko dvignila, kakor pravzaprav niti ne zaslužio. Na te univerze romajo dijaki z vseh delov sveta in prispevajo s tem k splošni gospodarski situaciji tamošnjega prebivalstva.

Pred vojno smo imeli v Ljubljani Mahrovo šolo, ki je slovela daleč po Balkanu radi svojega izvrstnega gospodarskega pouka. Mnogo denarja je prišlo tem potom v Ljubljano, mnogo lepšega se je razširilo o našem mestu po Balkanu, zlasti v gospodarskih krogih.

Kar velja za Mahrovo šolo, naj se poizkuša napraviti tudi za druge strokovne šole v Sloveniji. Naše šolstvo mora dobiti ekspanzivni značaj, se mora pobrigati, da postane v nekem oziru vzorno in da na ta način Slovenci s šolstvom izvedemo to, kar je švica, če smemo te stvari tako primerjati, storila s svojimi zavodi, katere je izpopolnila z najmodernejšimi metodami in pedagoškimi idejami in ki danes veljajo po Evropi kot najpopolnejše.

Naši kraji, kjer moramo skrbeti, da najdemo vse mogoče vre dohodkov in napredka, blagostanja ter preživljanja, bi neznansko pridobili, ako bi jih mogli v šolskem oziru pretvoriti v nekako jugoslovensko švico. Saj so v pokrajinskem in turistovskem oziru kakor ustvarjeni za razne inštitute, ki bi se mogli zgraditi na naših najlepših pokrajinskih točkah okoli Ljubljane ali na Gorenjskem.

Če pa hočemo, da zavzame naše šolstvo tak razmah in tako smer, moramo tozadevni duh, program in pripravljanje strokovnih učnih moči, novih pedagogov vzeti smoteno v roke. Učiteljska kakor pedagoška stolica na ljubljanski univerzi ne smejo služiti mehanični produkciji novih učnih in učiteljskih sil, nego stvarni pripravi na pravo, ustvarjajoče vzgojnoslovno delo in življenje. Ne rabimo več enostavnih, samopoklicnih, mehaničnih učiteljev in učnih moči, nego prave vzgojitelje in vzgojeslovce, prave strokovne moči, ki jim ne bo učenje enostaven poklic radi gmočnega preživljanja, nego notranja potreba, velik ideal

Triumfalna kraljeva pot v Dalmacijo

Kralj občuduje naše morje. — Prvi pogled na našo mornarico. Kralj se divi krasotam naše rivijere.

— Beograd, 25. septembra. (Izv.) Dames prihajajo podrobna poročila o potovanju kraljevske dvojice na našo najjužnejšo rivijero. Na potu iz Cetinja v Bar je kralj prispel na vrh planine Suterne, od koder je bil krasen razgled na morje. Kralj je zaradi prvokrat v barskem pristanišču usidrano našo vojno mornarico, 6 razdiralcev v bojnem razporedu. Kralj je dvignil roko in smehljalje izrekel: »Naši so! Malo jih je, ali naši so!« V Baru je kraljevska dvojica prispela 22. t. m. ob 13. V palači italijanske družbe, ki upravlja edino železnico Bar-Vir-pazar, je bil obed. Kralj je dvignil čašo in nazdravil:

»V Baru na tem kraju našega svobodnega morja dvigam čašo na Vaše blagostanje.«

Katoliški nadškof Dobričić je pozdravil kralja in kraljico s kratkim govorom. Kraljevska dvojica je posetila škofijo in si na to ogledala v bližini Bara krasne starodavne hiše patricijev. Kralj se je divil vodenju mandarin iz drugega južnega sadja. Neke hiša mu je tako dopadla, da je kralj vzkliznil: »Hotel bi tu stanovati!«

Na parniku »Karagjorgje«, spremljanem od vojne mornarice, je kraljevska dvojica ob 16. popoldne napravila izlet v Ulčini.

Včeraj 24. t. m. je kraljevska dvojica odpotovala iz Bara po cesti ob črnogorsko-dalmatinskem obrežju v Budvo in Tivat. V krasnem obmorskem selu Sv. Štefa-

nu je prebivalstvo priredilo veličasten sprejem kralju in kraljici. Načelnik občine Ilija Papan je kralju ponudil hleb in sol. Veličasten je bil tudi sprejem v Budvi. V Tivatu je bila usidrana celokupna naša vojna mornarica. Po kraljevem prihodu so se pričeli veliki pomorski manevri. Bil je veličasten prizor.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Kraljeva pot iz Bara v Tivat je bila pravi triumf. Povsod ga je pozdravljali v črnogorskem primorju narod. Kralj si je ogledal razna mesta in vasi, tako Spič, kjer so kraljič poklonili krasno cvetje, Čajmehajo, Periče, Mišiče in druga sela. V Mišičih je kralja pozdravil 110letni stari Marko Gjurović s solzami v očeh je pozdravljali kralja: »Dobro nam došel. Naše želje so izpolnjene!« Kraljevska dvojica je prispela v Budvo ob 10.30 popoldne. Bil je sijajen sprejem. Presenečen in ginjen pa je bil kralj s kraljico nad sijajem in nepričakovanim sprejemom v Tivatu. Ko je stopil kralj v mesto, so zagrmeli topovi z bojnih ladij. Mesto je vse v zastavi in zelenju. Poseben oddelek starih kotorskih mornarjev je pozdravil kralja. Nad mestom so krožili hidroplani. Popoldne je bila revija mornarjev. Kralj in kraljica sta popoldne na ladi »Velebit« priredila izlet po morju ter se vrnila šele zvečer. Mesto Tivat je bilo zvečer naravnost orijentalno bajno razsvetljeno. Na hribih so metali svetlobne žarke reflektorji tako, da so tvorili začetnici M. in A. I.

Novo kombinacije o spremembah RR

Napetost odnošajev med radičevci in radikali. — Slovenski klerikalci se ponujajo vladi.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Važna brzojavka Nikole Pašića je vodilne kroge zvezavirala. Vsebinsko sicer še ni znana. V glavnem gre za razčiščenje napetega razmerja med radikali in radičevci. Povsod v radikalnih vrstah raste nezadovoljstvo, ker so začeli radičevski ministri posegati tudi v čisto radikalne interese sfere. Svoji so radikali voditelji povabili dr. Kraljača na posvetovanje. Kraljač se vabilu ni odzval. Politični krogi že danes napovedujejo, da pride do važnih izpremembe v vladi RR že v prvi polovici meseca oktobra pred sestankom narodne skupščine.

Vest »Slovenskega Naroda« o omajnem stališču prometnega ministra se v bistvu potrjuje. Politični krogi z gotovostjo računajo, da odpade pri rekonstrukciji vlade sedanji prometni minister Ante Radović in da ga nadomesti dr. Dragotin Kojčić. Radičevci intenzivno delujejo na to, da pribere Stepanu Radiću v vladi podpredsedniško mesto. Parlamentarni krogi se temu upirajo naglašajoč, da mora biti vlada izrazito parlamentarna in da ne parlamentarec ne more prevzeti katerega portfelja.

Razširjene so razne vesti o novih kombinacijah. V vlado RR naj bi bila pozvana ena izmed opozicijskih strank. Nekateri so za to, da vstopi v vlado Davidovičeva demokratska stranka. Slovenski klerikalci pa sondirajo v Beogradu teren za vstop dr.

Korošca v vlado. Indirektno ponudbo je že stavil dr. Korošec v svojem nedeljskem mariborskem govoru. Večina radikalov je proti klerikalcem. Tudi radičevci odklanjajo klerikalne ponudbe.

Nezadovoljstvo radikalov proti Radiću

— Beograd, 25. septembra. Podpisan je ukaz, s katerim se imenuje za zastopnika prometnega ministra Ante Radovićeva minister javnih del Uzunović. Prometni minister nočoj odpotuje v Monte Carlo, da poroča ministrskemu predsedniku Pašiću o politični situaciji. V zvezi s tem potom je danes dopoldne Ante Radović konferiral z najstarejšim v Beogradu bivajočim ministrom Slavkom Miletičem.

V vodstvu radikalne stranke se je pojavilo veliko nezadovoljstvo proti Stepanu Radiću radi njegovega predavanja v Zenevi. Ogorčeni so radikali zlasti radi odstavka, ki se tiče Makedonije. Ugleden voditelj radikalne stranke je izjavil vašemu dopisniku:

»Stepan Radić je s svojimi govori strmo glasil Davidovičovo vlado doma, sedaj pa razdira našo vlado v inozemstvu, kar je mnogo nevarnejše. Splošno radikalno nočeno ničesar slišati o željah Stepana Radića, da bi bil sprejet v vlado kot podpredsednik.

Nemčija in varnostni pakt

Intervencija Italije v Berlinu. — Kraj konference še ni definitivno določen. — Nemčija se udeležiti konference. — Italija in priključitveni problem.

— Berlin, 25. sept. (Izv.) Svoči so bile iz Brna razširjene vesti, da je mesto Locarno v Švici končno določeno za kraj varnostne konference. Vse interesirane države so v to baje privolile ter da je udeležba Mussolinijeva zagotovljena. Danes na mednarodnem mestu zatrjujejo, da kraj varnostne konference še ni končno določen in ni še v tem oziru med državami dosežen sporazum. Tudi udeležba Mussolinija ni zagotovljena.

V diplomatskih krogih podčrtavajo dve značilni intervenciji italijanske vlade v Berlinu. Intervenciji ste v zvezi z varnostnim paktom.

Italija je pred kratkim v Berlinu povabila, če ima Nemčija namen pri pogajanjih za sklenitev varnostnega pakta sprožiti vprašanje priključitve Avstrije Nemčiji.

Nemška vlada je odgovorila, da nima nikakega povoda sprožiti pri pogajanjih o paktu vprašanje, ki se nje direktno tiče.

Popreje je se italijanska vlada povprašala, če je Nemčija pripravljena Italiji garantirati meje na Brennerju. Glede tega je Nemčija izmikalno odgovorila, češ da ji ni znano, da bi bila Nemčija in Italija ločeni po Brennerju. Italija je nato končala diskusijo o priključitvi in o Brennerju.

— Berlin, 24. sept. (K.) Ministrski svet je danes dopoldne pod predsedstvom državnega predsednika Hindenburga razpravljal o nemškem odgovoru na povabilo zavezniških vlad glede konference o varnostnem paktu. Ministrski svet je sklenil povabilo sprejeti. Kot delegata Nemčije sta določena državni kancelar dr. Luther in zunanji minister dr. Stresemann.

— Praga, 25. sept. Udeležba državnega kancelarja dr. Luthra na varnostni konferenci pomenja po informacijah iz Berlina, da bo pooblastilo nemških zastopnikov neomejeno, čeprav temu nasprotujejo nemški nacionalisti. Krogi, ki so blizu nemškega zunanjega ministra dr. Stresemanna, po-

kladajo veliko važnost okolnosti, da se bodo na konferenci obravnavale tudi arbitražne pogodbe s Češkoslovaško in Poljsko. Prvotna konferenca o renjskem paktu bo raz-

širjena in se na njej sklene pet pogodb: 1.) renjski pakt, 2.) nemško-francoska, 3.) nemško-belgijska, 4.) nemško-poljska in 5.) nemško-češkoslovaška arbitražna pogodba.

Konflikt med Anglijo in Turčijo

Turška mobilizira. — Tri turške divizije odposlane na mejo proti Iraku.

— London, 24. septembra. (Izv.) »Daily Telegraph« javlja: Turčija mobilizira. Moskva podpira turški odpor proti Angliji in Društvu narodov. Tri turške divizije so odposlane na fronto proti Iraku.

— Zeneva, 24. septembra. V Društvu narodov še vedno niso edini, na kakšen način naj bi se mirno rešilo takozvano mosulsko vprašanje. Komisija Društva narodov, ki razmotriva to vprašanje, bo morala še po končanem zasiedanju nadaljevati to razpravo, da končno stvarno reši mosulski spor, glede katerega je bilo naproseno mednarodno razsodišče v Haagu za mnenje. Čim izreče to razsodišče svoje mnenje, se sestane komisija začetkom novembra v

Parizu. Rešitev mosulskega vprašanja je zelo nujna, ker grozi Turčija z oboroženo sifo. Najnovejše vesti iz Angore in Carigrada ugotavljajo, da se Turčija pripravlja na vojno in da koncentrira svoje čete ob iraški meji.

— Pariz, 24. septembra. »Matin« javlja, da je Turška radi situacije, ki je nastala v Mosulu, pozvala pod orožje vse rezerve. Turška je odločena zapreti Dardanele.

— London, 24. septembra. V zunanjem ministrstvu vlada veliko vznemirjenje radi vesti iz Bagdada, ki govore o velikih vojaških pripravah Turške za akcijo v mosulskem področju.

RAZPUST KOMUNISTIČNEGA SHODA V PRAGI

— Praga, 25. sept. (Izv.) Vodstvo komunistične stranke je snoči priredilo velik protestni shod proti terorju, ki ga izvaja vlada v Romuniji napram socijalistom in komunistom. Poslanec Kreibitzi je kritiziral romunsko vlado in obenem v ostrih besedah opisal romunsko dinastijo. Prvokrat se je zgodilo, da je navzoči vladni zastopnik razpustil zborovanje z motivacijo, da je govornik žalil vladajočo rodbino zavezniške države. Zanimivo je tudi, da je romunska dinastija po poreklu Hohenzollernska.

VELKI NEMIRI V TEHERANU

— London, 25. sept. Iz Teherana javljajo, da so bili tam včeraj veliki izgrezi. Mnogi je po ulicah demonstrirala proti dragini in za kruh. Razpaljena množica je udrla v parlament ter ga popolnoma opustošila. Več poslancev je pretepla. Nekateri poslanci so bili pri tem težko ranjeni. Nekemu poslancu so demonstrantje razbili avtomobil. Na pomoč pozvano vojaštvo je končno razgnalo izpred parlamenta demonstrante ter vzpostavilo mir in red.

BOLGARSKI TISK ŠČUVA PROTI JUGOSLAVIJI

— Beograd, 25. septembra. (Izv.) Neobičajno ostro in hujskajoče piše zadnji čas bolgarski tisk proti Jugoslaviji. Iz česar sklepajo diplomatski krogi, da ima službeno Bolgarska kak razlog, da zavzame skrajno neprijateljsko stališče napram Jugoslaviji. Na mejl se pojavljajo dogodki, ki jih ni drugače tolmačiti, kakor direktno izzivanje. Opažati je premikanje in gibanje do zob oboroženih skupin, ki nimajo ničesar skupnega z bolgarskimi obmejnimi stražniki. Okoli 150 oboroženih bolgarskih četnikov je nameravalo prednočnim vpasti v bosilgradski sreč. Prebivalstvo je bilo vso moč v pripravljenosti in pod orožjem, da se ubrani razbojnikov.

USTANOVITEV ZVEZE SLOVANSKIH TURISTOVSKIH KLUBOV

— Praga, 25. septembra. Iz Krakova javljajo: Na pobudo češkoslovskega turistovskega kluba in poljskega tatarskega društva je bil v Starem Smokovcu in v Zakopanem sestanek turistovskih zvez iz Češkoslovaške, Jugoslavije, Bolgarske in Poljske. Na tem sestanku je bilo soglasno sklenjeno, da se ustanovi Zveza slovanskih turistovskih društev. Ta zveza ima za glavni cilj približati slovanske narode k vzajemni podpori na turistovskem polju. Izvoljen je bil pripravljalni odbor. Glavni odbor zveze bo imel svoj sedež periodično v Pragi, Beogradu, Krakovu in v Sofiji.

Ponovno zboljanje poljskega zlatnika

Dunaj, 24. septembra. s. Poljski zlatnik se je začel v isti meri popravljati, kakor je padel do 22. t. m. Povpraševanje po poljskih plačilnih sredstvih iz Poljske same traja dalje. V isti meri, kakršno je povpraševanje po poljskih plačilnih sredstvih, se polega napetost dolarja. Neodvisno od to okolnosti se opaža sedaj na Dunaju nazadovanje devize na Newyork.

STAVKA KOVINARJEV ALPINE - MONTANSKE DRUŽBE V AVSTRIJI

— Gradec, 24. sept. (Izv.) Stavka kovinarjev alpine-montanske družbe v Donawitzu traja že tretji dan. Stavka danes okoli 4.000 kovinarjev in drugih delavcev. Družba je odklonila vse zahteve delavcev po povišanju mezde ter je izdala poseben lenak, v katerem dokazuje, da znašajo

mezde kovinarjev že 30 % nad predvojno normalno mezdo. Družba iz komercialno tehničnih ozirov ne more privoliti v povišanje. Kovinarji so uvedli akcijo, da razširijo stavko še na ostala podjetja. Opažati je tudi gibanje, da se vsi avstrijski kovinarji izjavljajo solidarne s stavkojučimi, kar je nevarnost, da izbruhne splošna kovinarska stavka.

Bivši min. predsednik - violinst

Berlin, 24. septembra. E. »Acht-Uhr Abendblatt« poroča iz Draždan, da se namerava bivši saksonski ministrski predsednik Zeigner v kratkem preseliti z ženo in otrokom v Brazilijo, kjer si bo služil kruh kot violinst.

SMRT RESTAVRATERJA DOLNIČARJA V MARIBORU

— Maribor, 25. septembra. Dames ob 10. popoldne je zadela kap restavraterja gosp. Dolničarja.

Borzna poročila. Ljubljanska borza.

Lesni trg. Remeljini 48/48, 58/58 monte frc. meja, d-6 m. d. 3 vag. denar 460, blago 460, za ključki 460, madrieri 75/220 4-8 m. d. frc. m. denar 585, blago —, janski les po uzancih ij, borze frc. nakl, p. denar 170, blago —.

Zito. Pšenica domača frc. Lj. denar 265, blago —, pšenica bač. frc. bč. postaja denar —, blago 260, fižol mandolan orig. src. Lj. denar 265, blago —, fižol ribičan orig. frc. Lj. denar 310, blago —, fižol prepečkar or. frc. Lj. denar 335, blago —.

EFEKTI. 2 in polodst. drž. renta za vojno škodo denar 340, blago 362, 7odst. invest. pos. iz leta 1921 denar 80, Celjska posojilnica d. d. denar 200, blago 205, Ljubljanska kreditna banka denar 225, blago 240, Merkantila banka 101, 102, 101, Prva hrvaška študentska 1040, —, Kred. zavod 175, 185, Strojne tovarne in livarne 116, Trboveljska premožkopna družba 360, —, Nibag d. d. 39, 41, Združene papirnice 120, —, Strojne tovarne d. d. Lj. 165, 180, 4 in polodst. zast. l. kr. dež. bke. 20, 25.

Zagrebska borza.

Dne 25. septembra. — Sprejeto ob 13. Devize: Curih 10.854—10.934, Praga 166.18—168.18, Newyork 56.03—56.63, London 272.50—274.50, Trst 228.18—230.58, Berlin 13.37—13.47, Dunaj 0.07885—0.07985. Valute: dolar 55.35—55.95, lira 226.80 do 229.20.

EFEKTI.

7% invest. posojilo 1921 81; 2 1/2% drž. rente za ratnu štetu 347—348; Ljubljanska kreditna 220; Hrvatska eskomptna banka 129—132; Kreditna banka, Zagreb, 138—140; Hipotekarna banka 73—75.50; Jugobanka 110—112; Prastrednina 980—990; Slavenska banka 55—56; Drava d. d. Osijek 260; Sečorana, Osijek, 545; Isis d. d. 66; Gutman 460 do 470; Slavka 136; Savonija 53—55; Trboveljska 360—380; Union, paromlin 460; Vev 120.

Inozemske borze.

— Curih, 25. septembra. Bora: Beograd 9.20, Pariz 24.55, London 26.105, Newyork 515, Milan 21, Praga 15.35, Berlin 1.283, Dunaj 0.00728. — Trst, 25. septembra. Predborza: Beograd 43.30—43.50, Pariz 116—116.50, London 119—119.15, Newyork 24.50—24.60, Praga 72.25—72.75, Curih 473—475, Dunaj 0.0350 do 0.0350.

Peter Petrovič Njegoš in Avstrija

Dunajsko časopisje priobčuje povod izročitve rokopisa »Gorskega Vijenca« beogradski dvorni knjižnici za nimive članke o usodi rokopisa in obenem tudi o osebnosti pesnika Petra Petroviča Njegoša. Dunajska »Die Stunde« omenja, da »Gorski Vijenec« opicno poveljuje upor tlačenega jugoslovenskega naroda proti polmesecu. Delo velja za najdražji cvet jugoslovenske literature in pomenja za Jugoslovene morebiti več, kot za nemški narod Goethejev »Faust«. Na Dunaju hranjeni rokopisi predstavljajo povsem neznan del pesnitve »Gorskega Vijenca«.

Lahko je razlagati, zakaj so ravno na Dunaju našli rokopis kneza Njegoša II. Veliki Črnogorec je bival ponovno nkrat na Dunaju, prvič ko je l. 1836. potoval preko Dunaja v Rusijo, drugič ko je l. 1846. posetil Dunaj, da bi se pogajal s cesarjem Ferdinandom glede obrambne zveze proti Turkom. Resnično so bile sklenjene pogodbe in kmalu na to je Njegoš avstrijskim četam nudil znatno pomoč proti turškemu vpadu v Dalmacijo.

V boju proti Osmanom je Njegoš v najlepših letih ugrabila smrt. Tako se je zgodilo, da ni mogel dokončati svojega velikega epskega dela in preteklo je skoraj 100 let, da je to delo z dunajskim rokopisom izpopolnjeno. Peter Petrovič Njegoš je moral še

enkrat igrati tragično vlogo v zgodovini Avstrije. Njegovo ime je tesno zvezano s činom avstro-ogrškega vojaštva med svetovno vojno, ki ne pomenja nikakega lajtorjevega lista v c. in kr. tradiciji. Njegoševi zemljski ostanki so bil namreč v smislu njegove oporoke hranjeni na vrhu Lovčena skozi polstoletja. Avstro-ogrške čete so Lovčeno zavzele. Takrat je feldmaršallajtnant Weber, ki je bil imenovan za guvernerja premagane Črne gore, ukazal kapelico podreti, ostanke narodnega svetnika izkopati ter jih prenesti na Cetinje. Ta ukaz je globoko žalil srbski in črnogorski narodni čut. Nič ni koristilo, ko je metropolit Mitrofan apeliral na cesarja in ga prosil milosti in spoštovanja verskega čuta svojega naroda. — Ukaz avstrijskega generala je bil izvršen, najbrže iz razloga, da bi Avstrija zatrla globoko ukoreninjeno jugoslovensko narodno vero. Grob Njegošev na Lovčenu je imel simboličen pomen. Prepričani so bili, da Jugoslovani nikdar ne poginejo, dokler počivajo kosti največjega Jugoslovana na vrhu Lovčena.

Ukaz feldmaršallajtnanta Webra ni, kakor kažejo zgodovinski dogodki, preprečil narodnega osvobodjenja Jugoslovenov in razpada stare habsburške države. Težka žalitev je gotovo še k temu pripomogla, da se je dvignil narodni ponos Jugoslovenov.

Prosveta

Pariška opera v l. 1924-25

Lanska sezona na pariški Operi je bila izredno bogata in pestra. V informacijo naše javnosti in za nekako primerjavo z jugoslovenskimi opernimi repertoriji podajamo sledeči pregled poedinih delov in njih repiz na tem osrednjem francoskem glasbenem zavodu. Števila v oklepajih pomenijo celokupno število vprizoritv. Na prvem mestu je Gounodjev Faust, ki se je lani vprizoril 38krat (v celem 1504krat). Druga Gounodjeva opera Romeo in Julija se je vprizorila 4krat (366krat). Za Faustom prihaja Samson in Dalila, ki se je vprizorila 29krat (skupno na tem zavodu 335krat). Herodiado se je igralo 19krat (skupno 86krat). Thais so igrali 26krat (335krat). Rigoleto je dosegel 24 predstav (v celem 412). Aida je dosegla samo 17 repiz (403). Wagnerjeva Walkura beleži 18 predstav (295). Lohengrin 13 (387). Götterdämmerung 8 (44). Meistersinger 7 (124). Parsifal 5 (52). Nato prihaja Mozart s Carobno pisčalko z 12 predstavami (51). Mussorgskijev Boris Godunov je dosegel 11 predstav (56). Nato prihajajo po vrstnem redu novitete: Max d'Ollone L'Arlequin 9 večerov, Lully Le triomphe de l'Amour 7krat, Alexandre Georges Miarka 7krat, Mariotte Esther 7krat, Widorjeva noviteta Nerto se je igrala 6krat, Roussellova opera Padmavati (izredno lepo delo) se je igrala 6krat (18). Po 5 krat so se igrali opere Sigurd, Paradiz in Ravelova L'heure espagnole. Berliozova Faustova pogubnje je doseglo 4 predstave. Najnovejši Roussellovo delo, ki je prišlo kot zadnje na vrsto, Rojstvo Lire, so igrali 3 krat.

Izmed baletov in pantomim so vprizorili: kitajsko plesno igrjo Siang-Sim, ki jo je uglašil Hite, nato po Chopinu sestavljen balet Spokojna noč. Delibessovo Coppelia, ki spada med najlepše balette, so plesali 10krat. Slede baleti Gizele od Adama, Plesni venček po motivih Chopina, Svečani večer Delibesa, Büsser je aranžiral melodije iz l. 1830. in napisal balet Taglioni pri Musetti. Plesni poem Istar d'Indyja so plesali 4krat. Pierne je napisal nov balet Sidaliza in Kozenoček. Izven serije so igrali uglašeni film Čudež volkov z glasbo francoskega modernista Rabauda.

Wagner je dosegel 51 predstav, Massenet 45, Verdi 41, Gounod 39, Saint-Saens 29, Chopin 23, Georges Hite 15, Leo Delibes 13, Mozart in Mussorgskij po 12, Max d'Ollone in Albert Roussel po 9krat, Adolphe Adam 8, Lully, Alexandre Georges, Antoine Mariotte, Henri Büsser po 7krat, Widor, Messager, Rabaud po 6krat, Reyner, Bruneau, Ravel 5, Berlioz in d'Indy po 4, Pierne 1 predstava.

Veliko pozornost je vzbudila novost Opere, ki je imela pogum vprizoriti film Čudež volkov. Direktor opere se je prvotno upiral vprizoritvi, končno se je udal radi krasne glasbe, ki jo je napisal eden najboljših francoskih skladateljev sedanosti, Henri Rabaud. Zdi se pa, da ne bo ostalo pri ti predstavi, nego da bo morala pariška Opera stalno odpirati svoj hram za uglašene filme. Za predstoječo zimsko sezono že pripravljajo nov uglašeni film Salambo, za katerega piše glasbo Florent Schmitt, tudi skladatelj najboljšega slovesa v sodobni Franciji. Nekateri francoski kritiki napovedujejo, da bo morala radi tega pariška Opera izpremeniti svoje ime v Nacionalno akademije glasbe, plesa in filma!

— Pirandellova drama »Igra strank« je doživela na Manheimskem narodnem gledališču izredno velik uspeh. Kritika konstatira, da je delo v miselnem pogledu revno, da pa je tehnično na rafinirani višini.

— Sudermann je napisal novo delo »Trgovca z zajčjo kožo«. Pisatelj pa je izjavil, da nasprotuje premijeri na Dunaju, ker da mu je tamošnja kritika vedno slabo sprejemala nova dela.

— Enciklopedija slovenske književnosti. Bivši italijanski naučni minister Gentile je naprosil goriškega profesorja Lorenzonija za sodelovanje pri sestavljanju velike enciklopedije slovenske književnosti, katero namerava izdati zavod Treccani.

— Nove knjige Srpske književne zadruge. Srpska književna zadruga izda v svojem XXVIII. letu koncem novembra sledeče knjige: Pesme Vladimirja Nazora; Pripovetke Milovana Gilišića; Pripovetke Veljaka Petroviča; Moj život, avtobiografija Vlahu Bukovca, v redakciji Marko Cara; Uspomene Imbre Tkalec, prevod in redakcija dr. J. Matasovića, Bomašar, književna študija Bogdana Popovića in Figarova svatba od Bomašar, v prevodu Milana Grola. Vseh sedem knjig bo v plačeni vezavi kot lanskoletno kolo. Prijave za XXVIII. kolo, ki stane 100 Din, sprejema g. Dimitrije Janković, pravoslavni prota, Resljeva c. 12.

— Nov poljski prevod Goethejevega »Fausta«. Poljski pesnik Emil Zegadłowicz, vodja pesniške skupine »Czartaki«, je dogotovil nov prevod Goethejevega »Fausta« za Narodno gledališče v Varšavi. »Faust« bo igral Josef Węgrzyn, Mefistofela direktor Kaminski, pozneje prevzema vlogi Jerzy Leszczyński in Stefan Jaracz.

— Glavni prosvetni svet. Glavni prosvetni svet je te dni imel v prosvetnem ministrstvu svojo prvo letošnjo sejo, na kateri je razpravljal o novih ukrepih za vse srednje šole v celi državi. Nato je razpravljala tudi o drugih vprašanjih, ki so sedaj poučujejo v prosvetnem ministrstvu.

Kal za turško-angliško vojno

Spor radi Mosula pride po sklepu sveta Društva narodov pred stalno mednarodno razsodišče v Haag. Predloženi sta mu v odobrenje dve vprašanji: 1.) Kaka je narava odločitve, katero ima napraviti svet na temelju člen 3. § 2. lausanske mirovne pogodbe? 2.) Ali mora biti odločitev soglasna ali se stori lahko z veliko večino glasov? Ali se moreta obe sporni stranki udeležiti glasovanja? Izražena je zaeno želja, da bi razsodišče izreklo svojo sodbo kolikor mogoče hitro, morda tudi v izredni sešiji.

Turške uradne kroge je ženevski sklep, kakor se poroča iz Angore, silno ogorčil. Očitane Angliji, da se je poslužila sedaj metode zavlačevanja potem, ko se ji ni posrečilo v deželi sami izzvati incidentov. Anglija zahteva, po turškem mnenju, da naj se Turčija z zaprtimi očmi odpove nečemu, kar je za njo prvovrstnega interesa. Turčija pa ne bo imela nikdar take vlade. Že lausanska pogodba je bila izvajana s težkimi koncesijami tako, da prebivalstvo Mosula želj priiti k Turčiji. Pravica in pogodbe govorijo zanjo. Nasprotniki bi morali vedeti, da vlada v Turčiji ne duhi in da se mora govoriti s Turčijo na temelju enakosti, ako se hoče priiti do kakega sporazuma. Carigradski »Akşam« izjavlja: »Je že mogoče, da je mosulsko vprašanje krvava kupčija med Anglijo in Francijo. Zgodil se večkrat, da se zadeva, ki se tiče Turčije, zavleče v pol. pogovore splošnega značaja. Velešile se niso opustile te navade. Turčija pa, ki se opira na svojo lastno moč, hoče postati poseben faktor v ravnotežju velešil in napraviti konec politiki kravje kupčije okcidentalnih diplomatov na račun Turčije.«

Pri razpravi v svetu Društva narodov je turški zun. min. Tewfik Ruchdi Bel nastopil zelo ostro in ponovil prejšnji predlog Turčije za ljudsko glasovanje na mosulskem ozemlju. Njegova vlada je pripraviha pripoznati rezultat svobodnega glasovanja tudi, ako bi bil za Turčijo neugoden. Izjavil je, da prebivalstvo v Mosulu z nestrpnostjo pričakuje odločitve o tem usodnem vprašanju in da se pravi nameni angleške politike v tej stvari kmalu razkrijejo pred očmi vsega sveta. Po njegovem mnenju ima svet Društva narodov samo pravico posredovati. Končno je izjavil, da bo turška vlada sodbo stalnega mednarodnega razsodišča v Haagu, kakršnakoli naj bo, smatrala za neveljavno in je ne bo priznala. Razburjen je bil na to angleški kolonijalni minister Amery, ki je reagiral na izvajanja turškega zastopnika in rekel, da s strani angleške vlade podana izjava, da se prizna sklep sveta, odpade in se smatra, kakor da ni bila predložena. Po sedanjih turških izjavi dobiva Anglija zopet polno svobodo za svoje delovanje.

Tako je napetost razvita in s sedanjim položajem mosulskega vprašanja niso zadovoljni ne Angleži in ne Turki. Angleški zastopniki so mislili, da bo turški odgovor v Ženevi mnogo milejši in da se mosulska stvar še za nekaj časa zavleče, potem pa reši po londonskih željah. Toda vzrastle so nove kal za spore in vojno za posest Mosula. »Westminster Gazette« poroča, da je vlada v Iraku naprosila za nujno pošiljatev čet, ker se boje turškega napada na mosulsko mejo. Angleške politične kroge je ta vest močno razburila. Diplomatski zastopnik »Daily Telegrapha« naglašja resnost, katero bi dobilo mosulsko vprašanje, ako bi se Turki udali šovinističnim nagibom in izvestnim znanjem in tajnim vplivom, med katerimi bi bili najnevarnejši oni iz Moskve. Gre za diplomacijo petroleja, ker so izvestne dežele z deležem izkoriščanja petrolejskih polja v Mosulu, kakor ga jim je ponudila Anglija, nezadovoljne. Carigradski »Jumboriet« piše k mosulski krizi, da si je mogoče razlagati sklep sveta Društva

narodov samo kot rezultat angleškega pritiska. Edini odgovor Turčije je mogel biti ta, da si pridržuje svobodo za svoje bodoče ravnanje. Francoski list pravijo, da je konflikt težji, kakor je bil prej. Trenotno ni več ne posredovanja in ne razsodišča. Na prosto sta tu dve sili, ki zahtevata eden in isti teritorij. Ako se ne sporazumeta med seboj, nastanejo lahko najresnejše posledice.

Politične vesti

— Radić za zbliževanje med Beogradom in Moskvjo. »Corriere della Sera« podaja h poročilu iz Ženeve o Radićevi izjavi v vprašanju Armencev in ruskih beguncev to-le: Radićevi izpadi so le malo dirnili položaj Nansena, ki se ga je doslej smatralo vedno za nekakega posredovalca med Društvom narodov in Rusijo. Med tem se trdi, da se besede Radića gibljejo v cilju jugoslovenske politike in ta pripravila neko zbliževanje med Beogradom in Moskvjo.

— Narodne manjšine v Nemčiji. Stevilo onih nemških državljani, ki pripadajo narodnim manjšinam, se ceni nad 2 in pol milijona in sicer je približno 2 milijona Poljakov, 250.000 Lužiških Srbov, 20.000 Dancev in Frisov, 15.000 Litvincev in 50.000 Čehov. »Kulturwille«, glasilo narodnih manjšin v Nemčiji, pravi, da germanizacijska prizadevanja proti manjšinam niso ponehala tudi po revoluciji. Sedaj se poslužujejo samo finejših sredstev in drugih poti, ki naj bi vodile mimo preko uradnih mest in več preko privatnih krogov. Pravni položaj manjšin v Nemčiji se z merodajne nemške strani označa takole: Za pol milijona Poljakov velja nemško-poljski ženevski dogovor. Za vse druge ni v nemški zakonodaji skoro nikakega ozira, izjemši povsem neznane in omejene dve ali tri naredbi o šolstvu. Sicer se glasi člen 113. državne ustave takole: »Ljudski deli v državi, ki govorijo tuje jezike, ne smejo biti po zakonodaji in upravi ovirani v svojem svobodnem ljudskem razvoju, zlasti ne v rabi svoje materniščine pri pouku, kakor tudi pri notranji upravi in pred zakonom.« Vendar se ni bilo nobenega nemškega državnika in ne ministra, pa tudi ne stranke, ki bi se bila potrudila za odlok izvršnih določb k temu členu. Brez tega pa ostane člen brez življenja, samo kot papirja. — Nemčija se za narodne manjšine nič ne meni in nič ne stori, toliko bolj pa kričijo iz Nemčije o krivicah, ki jih baje trepe nemške manjšine v drugih državah v Evropi. Najbolj divjajo nad onimi, to je nad Češkoslovaško in nad Jugoslavijo, kjer se nemskim manjšinam naravnost siljajo godi in uživajo še več pravic, kakor jih jim določajo mirovne pogodbe.

Julijska krajina

— 80-letnica. Dne 20. t. m. je dočkal gospod Fran Jurca v Postojni svojo osemdesetletnico. Rodil se je leta 1845. v Bukovju pod priprasto kmečko streho. S pridnostjo in naderjenostjo se je gosp. Jurca povzpelo do uglednega in spoštovanega trgovca z lesom in veleposesnika. Želimu mu še mnogo lepih in zdravih let.

— Orožnik obstrlel deklico. Iz Ajdovščine poročajo, da je šel na lov neki orožnik in blizu Loga zapazil nekaj za grmom. Ne da bi se pobrigal, kaj je tam, je kar ustrelil in zadel 12-letno Ivanka Slavčovo iz Loga. Nesrečno deklico so težko ranjeno pripeljali v goriško bolnico.

— »Dante Alighieri.« Furlanska prefektura zahteva od goriških občin, da morajo pristopiti k društvu »Dante Alighieri« kot članice s prispevkom 200 lir na leto. Društvo ustanovila Italijanom šole v inozemstvu, doma pa podpira poitalijančevanje kakor »Legaz«. Slovenske občine naj torej prispevajo h krepkemu poitalijančevanju slovenskega ljudstva! Kaj bodo še zahtevali fašisti?

— Nov tip obrtne šole se otvori letos v Gorici v prostorih Šolskega Doma. Šola bo edina te vrste v celim Primorju in bo ustrezala zlasti nižjim slojem. Letos se otvorita prvi in drugi razred moškega oddelka in sicer za mehanike in mizarje. Šola traja tri leta. Vpisovanje traja do 18. oktobra. Zahteva se starost 13 let.

— Ljudska šola v Idriji se preseli najbrže v poslopje, kjer je bila slovenska realka. Realka je s odlokom 6. maja 1923. odpravljena in obstoji letos samo še zadnji letnik.

— J V Renčah gradijo šolsko poslopje. Takrat, ko so polagali temeljni kamen, je bila velika svečanost in zagotavljalo se je, da bo poslopje gotovo do 1. oktobra. Toda kako naj se to zgodi, ko je pa podjetje prenehalo z delom in je zaposlenih le par delavcev. Šolski otroci bodo morali zopet v neudrabe prostore po krivdi podjetnika in šolske oblasti!

— Narodnogospodarski krožek se ustanovi v Gorici. Vabljeni so k ustanovitvi vsi, ki se zanimajo za narodnogospodarsko vedo.

— Kje so obljubljene šole? Leta 1919 je bil med slovenskim ljudstvom v Julijski Krajini razširjen oglas, ki je zagotavljal, da bo dala Italija, velika država svobode, Slovincem iste državljanske pravice kakor vsem drugim svojim državljanom, in da jim bo dala šole v materinskem jeziku, več kakor jih je dala Avstrija. Italija se je borila za svobodo vseh od Avstrije tlačenih narodov. — Tako so pisali in obljubljali pred šestimi leti? Pa kaj se je zgodilo? Ne da niso dali šol, marveč vzeli so še one, ki so bile med slovenskim ljudstvom pod Avstrijo! Šola je danes zgolj poita! valnica.

— Mednarodni tatovi pred sodbo. Pred kazenskim sodiščem v Trstu se je štela dolga razprava proti skupini materinskih tatov, ki so hodili okoli po italijanskih mestih in kradli po trgovinah ter »javljali« denar po bankah. Obsojenj so Evan Mandrosjan in Nina Ivanкова na dve leti in štiri mesece zaporu, Ana Makinina na 10 mesecev, Emanuel Makinin na 7 mesecev. Oproščeni so: Zakonska Frieda Berg, Ester Tingerul in Abram Mikulnadi radi pomanjkanja dokazov. Obsojenj so deležni določb zadnje amnestije. Celot skupno je obdržala policija v svojem varstvu vsi bodo v kratkem izgnani.

— Zopet granata. Trije bratje Pahor Emil, Stanislav in Miroslav v Opatnem selu so našli na pašniku granato. Starejši, 25-letni Emil je bil tako nepreviden, da je tolekel po granati, ki je seveda eksplodirala in ranila težko vse tri. Prepeljali so jih v goriško bolnico, kjer je Emil umrl. Stanislav izgubi najbrže eno oko. Pohablencev vsled eksplozije je po slovenskih vaseh grozno število.

Sport

— Avstrija — Španija. Za nedeljsko tekmo Avstrija — Španija je sedaj definitivno nominirano sledeče avstrijsko mstvo: Kandhäuser (Sportklub); Rainer (Vienna), Tandler (Amateure); Kurz (Simmering), Resch (Wacker), Nietsch (Rapid); Neufeld (Hakoah), Häusler (Hakoah), Horwath (Simmering); Wieser (Amateure); Wesely (Rapid).

— Ojačanje Beogradskega S. K. Kakor javljajo beogradski listi, pristopijo k B. S. K. sledeči igralci: Mihelič (Gradjanski), Rodin (Hajduk), Hamerer, Percl (Concordia). Rodin in Percl sta že prispela, dočim se prihod Miheliča in Hamererja pričakuje vsaki dan. Razširjene so govorice, da bo tudi Bonacič II. (Hajduk) igral za BSK. Za BSK se je nadalje prijavil Damjan Gjuric, desno krilo Jugoslavije.

— Nov jugoslovanski rekord. Tomić, član Haška, je na mitingu Gradjanskega postavil nov jugoslovanski rekord v skoku v višino. Skočil je 176 in 5 cm visoko.

— Nurni bo startal v Budimpešti. Znan tekalec Nurni starta 11. oktobra v Parizu, 18. oktobra pa v Budimpešti.

— Erjavčeva kočja se zatvori. SPD nazdanja, da se zatvori v nedeljo dne 27. septembra Erjavčeva kočja na Vrščici.

— Ljubljanski skavti. Jutri v soboto 26. t. m. ob 4. popoldne se vrši na realni vsakoletna stegovna skupščina. Pridite vsi!

— Sparta : Nusselsky 6 : 1. Pokalno tekma.

— Češkoslovaška : Madžarska. Za tekmo so Čehi postavili sledeče moštvo: Hochmann (Sparta), Hojer (Sparta), Seifer (Slavia), Kolentay. Kada, Cervený (Sparta), Wtmr (Vršovice), Sedlaček (DFC), Vanik, Čapek, Kratochvil (Slavia). Za tekmo Praga : Budimpešta pa so imenovali: Staplik (Slavia), Steiner (Sparta), Weighofer (DFC), Kuchar (Slavia), Carvan (Viktoria Žižkov), Mahrer (DFC), Bobor, Patek (D. F. C.), Schaffer, Dvoraček (Sparta), Jelinek (Viktoria, Žižkov).

— Lahkoatletsko tekmovanje v Beogradu. Prvenstvo beogradskega lahkoatletskega podsaveza si je osvojil »Obilič« Veliki Bečkerek s 76 točkami, 2. je Jugoslavija z 73 točkami, 3. Zašk.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Najel je dva konja, zase in za Tortosa, ter se napotil proti dvorcu v spremstvu domačina, ki je poznal pot.

Cez dve uri so krenili jezdeci v stran in jahali proti visokemu hribu, kjer se je dvigal velik, z ogromnimi vrtovi obdan dvorec. Vitke, snežnobele kupole so bile vse v zelenju.

Supramati je ustavil konja in občudoval to divno stavbo. Zdelo se mu je, da dvorec sanja v svojem veličastnem miru. In naenkrat ga je postalo sram stopiti tja v tako skromni obleki in brez posebnega spremstva. Sicer mu je pa angleški ponos pomagal premagati to trenutno slabost. Pogled je konja in že je bil na hribu.

Ustavil se je pred vhodom na veliko tlakovano dvorišče. Sredi dvorišča je bil med palmami v marmornatem bazenu vodomet. Več slonov se je mirno sprehajalo po dvorišču, pri vodometu sta se pogovarjali dve Indijki z moškimi, ki je držal na ramu košaro sadja in zelenjave. Supramati in njegov spremljevalec sta razjahala konja in stopila na dvorišče. Poklicala sta moža s košaro ter ga vprašala, kje je oskrbnik.

Indijec ju je ježno premeril in pobegnil na drugo dvorišče, ne da bi kaj odgovoril. To dvo-

rišče je delila od prvega visoka pozlačena ograja. — Zdi se mi, da nisva tu nič kaj posebno v časteh, — je omenil Morgan smeje.

Kmalu se je pojavil izza ograje mož visoke postave, z obrazom bronaste barve. Bil je v dolgi beli halji, na glavi je imel turban, v ušesih pa velike zlate obroče. Spremljala sta ga dva moža s košarami in sluga.

Srdito in nezaupljivo je premeril prišleka in zakričal v slabi angleščini, ne da bi odprl ograjo: — Kaj hočeta tu? Radovednežem ni dovoljen vstop v dvorec. Tujcem ga sploh ne kažemo.

— Nisem tujec, marveč vaš gospod, mlajši brat princa Narajane Supramatija, — je odgovoril Morgan. — Dokler pa ne bodo urejene vse zakonite formalnosti, eva vam v dokaz prstana mojega pokojnega brata. Prstan vam pove, da sem res dedič vašega gospodarja.

S temi besedami je snel s prsta Narajanlu prstan in ga pokazal Indijcu.

Oskrbnikov obraz se je hipoma spremenil. Najbrže je prstan dobro poznal. Vrata pozlačene ograje so se na stežaj odprla in oskrbnik je z globokim poklonom pozdravil novega gospodarja.

— Oprost, gospod, da te nisem takoj sprejel tako, kakor zahteva tvoje visoko dostojanstvo. Toda mi še nismo vedeli, da je gospodar umrl. Tebe pa sploh še nisem videl, dasi mi je bilo znano, da je bil mlajši gospodarjev brat vzgojen na Angleškem.

— O! Vse to je razumljivo. Zdaj me pa spremi v dvorec. Odpodbi ti si rad.

Oskrbnik je potegnil izza pasu slonokoščeni rog in zatrobil. Komaj je prišel Supramati čez dvorišče na stopnice, že so prihiteli od vseh strani služabniki. Ko jim je oskrbnik povedal veselo novico, so spoštljivo pozdravljali svojega novega gospodarja.

Supramati jim je obljubil svojo naklonjenost ter velel oskrbniku obdarovati vso služinčad. Nato je odšel v dvorec, kjer ga je čakalo prijetno presenečenje. Zdelo se mu je, da ga je usoda nepričakovano zanesla v praviljčno deželo.

Še nikoli ni videl toliko dragocenosti. Marmor, malahit in drugi redki kamni so bili tu nekaj povsem navadnega, kakor drugod les ali kamenje. Tla so bila povsod iz mozaika. Vodometi so šumeli v bazenih iz oniksa, pozlačena vrata so zakrivale zavese iz dragocenih tkanin, vse se je lesketalo v srebru, zlatu in svili. Povsod so bile v dragocenih vazah redke cvetlice, iz trinožnikov se je širila po dvoranih opojna vonjava. Papige vseh barv so se gugale v zlatih obročih, kolibri so prhutali po veliki filigran-kletki.

Kakor v sanjah je šel Supramati skozi dvorane in galerije s krasnimi stebri ter stopil na veliko teraso, pred katero je bil obširen vrt s senčnatimi drevoredi, vodometi, z grmiči krasnih vrtnic in drugih roz, nad katerimi so vitke palme veličastno razprostrle svoje široke liste. Supramati se

je ustavil kakor začaran in njegov omamljeni pogled je blodil po tem razkožju narave in umetnosti. Kako je mogel Narajana zapustiti vse to, pa čeprav bi imel samo ta ljubezni kotiček? Tu bi se lahko posvetil znanosti in ljubezni ter srečno preživel nekaj tisočletij, ne da bi se naveličal tolikega razkošja.

— Moj Bog! Kaj so res na svetu taki blagoslovljeni kraji? — je zašepetal za njim Tortos, ki je prav tako občudoval lepoto tega dvorca kakor njegov gospodar.

Supramati se je težko ločil od te nepopisne lepote. Ko se je vrnil v dvorano, mu je ponudil oskrbnik Amudon kleče čašo vina na zlatem podstavku, služabniki so pa prinesli na mizo sadja, slaščic in okrepčevalne pijače. Dva dečka s polhlačami iz pavjega perja sta stopila za naslonjač, ki je bil pripravljen za novega gospodarja.

Supramati se je okrepčal in spraševal Amudona, kako je z upravo dvorca. Nato je velel oskrbniku, naj ga spremi v sobe, kjer je stanoval Narajana. Tu je bila spalnica s kopalnico in kabinet. Vse sobe je opremil pokojni princ po svojem okusu.

Mešanica evropskega in orientalskega, ki je vladala v teh sobah, Supramatiju ni ušla. Zdelo se mu je, da v tem dvorcu iz pravljice »Tisoč in ene noči« ne sme biti nič ar, kar bi spominjalo na Evropo in njeno neokusno razkošje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1925.

— **Kako so Črnogorci pozdravljali kralja.** Na Črnogorci je napravil največji vtis kralj, ki je na belem konju pregledoval vojsko, ki je šela okoli 4.000 mož. Po vojaški paradi je sprejel kralj v dvorcu na Cetinju razne deputacije, ki so šle okoli 600 oseb. V deputacijah so bili po večini stari junaki, pa tudi mladeniči. Kralj se je z vsakim zelo pristransko razgovarjal in odkritostno Črnogorci so mu zatrjevali svojo zvestobo in udanost z različnimi izjavami. S solzami v očeh so mu zatrjevali in klicali: »Razpolagaj z našim življenjem, gospodar!« Neki star Črnogorec mu je izjavil: »V ogenj in v vodo hočemo iti za Tebe gospodar! Če ukažeš, gospodar, skočimo tudi v Jeroplane!« Nek mladi Črnogorec je kralju dejal: »Gospodar! Odkrito vam rečem, da sem bil proti edinstvu in sem bil z odmetniki, toda danes, evo, vam prisegam gospodar, da hočem biti vam udan in zvesti, kakor se mihi našemu ljubljensmu kralju Nikoli. Tako mi Bog pomagaj!«

— **Pričakovane naše kraljevske dvojice v Splitu.** Split se pripravlja na svečan sprejem kraljevske dvojice. Pri prihodu kralja in kraljice se napravi izven vhoda v pristanišče špalir brodov, ki bo širok 500—600 m. Ladijo »Karagjorgje« z visokimi gozdi pozdravijo strelji z Čiova, Sustjepanska baterija odda pozdravne salve. Na pomolu majorja Stojana je postavljen paviljon, kjer pozdravi kraljevske dvojice župan, Parobrod »Karagjorgje« prispe v Split ob 16. uri. Zvečer bo bakljada in svečana razsvetljava mesta. Drugi dan v sredo poseti kraljevska dvojica stolno cerkev, kjer ju pričaka škof z duhovništvom, nato obišče kraljeve muzeje in samostan v Poljudu. Sledijo sporne prireditve, manifestacija dece itd. Slavnostni dnevi trajajo še v četrtek, petek in soboto. Revija trup bo v petek in zvečer svečana predstava v gledališču.

— **Protest SDS proti zadrževanju avtonomnih doklad.** Vseled sklepi predsedstva občinskih organizacij SDS v Mariboru in v Ljubljani sta nar. posl. dr. Pivko in dr. Žerjav poslala generalni direkciji neposrednih davkov oster protest zoper zadrževanje izplačila doklad samoupravnim korporacijam (občinam, okrajnim zastopom, Trg. zbornici) od strani fin. uprave.

— **Pismo pod PP vlado prestavljenega učitelja priobčuje »Slovenec«.** Tu so povdarjene pritožbe učitelja, ki skoro gotovo celo življenje še ni nič hudega poizkusil: živi oddaljeno od mesta, nima primerne postelje in pohištva, stanovanje in šola sta v slabem stanju, kmetje mu tudi za drag denar neradi prodajo mleka in druga živila. — Naš odgovor. Kmetje so takšni, kakršne je vzgojil farovž in SLS. Farovž je sovražnik ljudske prosvetljenosti, noče izobraževanja kmeta, hujša proti učitelstvu, pregovarja občinske može in člane krajnega šolskega sveta, da odrekajo vsak denar za šolo, učiteljevo stanovanje, šolske potrebščine itd. — Ta vzgoja se sedaj maščuje: Klerikalni in neizobraženi kmet noče popravljati in vzdrževati klerikalnemu učitelju stanovanja. Noče mu prodati mleka, ker je vzgojen v sovražstvu proti »škricu«. Mi tudi kličemo: več solca na političnem obzorju SLS.

— **Iz sodne službe.** Državni pravnik v Ljubljani dr. Robert Ogoreutz je imenovan za starejšino državnega pravništva v Ljubljani.

— **Imenovanja in vpokojitve v območju železniškega ravnateljstva v Ljubljani.** Imenovani so: za šefa oddelka za vzdrževanje proge pri gradbenem oddelku Ivan Miler - Petrič, dosedanj šef sekcije za vzdrževanje proge Ljubljana gl. kol. za šefa oddelka za nabavo materiala pri ekonomskem oddelku dosedanj šef oddelka za nabavo in razdelitev gradbenega materiala Rudolf Kavčič, za šefa sekcije za vzdrževanje proge Ljubljana gl. kol. dosedanj namestnik šefa sekcije za nabavo materiala v ekonomskem oddelku Franjo Zelenko; premeščeni so: iz Rogatica v Maribor k strojnemu oddelku Ivan Kitak, iz Medvoda na postajo Fala Ivan Pavlin, iz Ljubljane dol. kol. v Ljubljano gl. kol. Ivan Čuček, iz Ljubljane gor. kol. v Ljubljano dol. kol. Ivan Vičič, iz Celja za nadzorovnika proge v Drenov grič Alojzij Jerše, iz Ljubljane I. gl. kol. v Ljubljano II. gl. kol. Rudolf Miler, iz Ljubljane II. gl. kol. v Ljubljano I. gl. kol. Karol Kremžar, iz Zaprčiča za nadzorovnika proge v Ptuj Janko Delpin, iz Zagreba v strojni oddelku v Ljubljani Albert Jager, vpokojeni so železniški uradniki: Ivan Hirš, Alojzij Ocsko, Anton Sedej, Josip Logar, Ivan Gros, Franc Pregl, Ivan Lipovšek, Josip Gosposadič, Matevž Šeme, Anton Šuler, Jakob Kristijan, Miha Pepevnjak, Adolf Zor, Jakob Menec, Peter Kresnik, Franc Brinovec, Alojzij Sikora, Fortunat Kurnik, Peter Železnik, Emerik Malovrh, Karol Dornheim, Ivan Lokaj in Rudolf Furlan.

— **Iz poštne službe.** Imenovan je za poštne upravnika na pošti Ljubljana 4. poštni uradnik v Kamniku Hinko Ilaš.

— **Javna inženjerska praksa** je dovoljena v naši državi inž. Adolfu Baumelu iz Ljubljane.

— **Potovanje prometnega ministra.** Kakor smo že poročali, odpotuje prometni minister Anta Radojevič danes v Monte Carlo, da se sestane z ministrskim predsednikom Pešičem. Na potovanju ostane pet dni. V odsotnosti ga bo nadomestoval minister javnih del Uzunović.

— **Kandidati za predsednika kasacijskega sodišča.** Kasacijsko sodišče v Beogradu je izvolilo za predsedniške kandidate Aleso Andjelkovića in dr. Dušana Subotiča, oba sodnika istega sodišča.

— **Koliko škoda je napravila toča in povodeci.** Po uradnih podatkih iz vse države je znašala škoda od toče do 9. sept. 383.877.761 Din, od poplav na 12.900.000 Din. Sveta dolžnost države je, da to škodo pri-

zadetim kmetovalcem po možnosti vsaj deloma nadomesti.

— **Fond našega poslanika v Londonu.** 6. oktobra izbere prosvetno ministrstvo enega štipendista, ki bo študiral na Angleškem iz fonda našega poslanika v Londonu. Kandidati morajo imeti maturo in znati vsaj deloma angleščino.

— **Znižana vožnja za ruske dijake.** Prometno ministrstvo je dovolilo ruskim dijakom v naši državi isti popust na železnih, kakor ga imajo naši dijaki.

— **Angleški študenti na Primorju.** Pod vodstvom profesorja V. Šaraha je dospelo 13 angleških študentov raznih londonskih visokih šol v Primorje, da si ogleda tamošnje prirodne lepote.

— **Ruski jezik na učiteljskih.** Vseled sklepa prosvetnega ministra se od letos naprej ne predava več ruski jezik na učiteljskih.

— **Poštna komisija na Dunaju.** Danes je odpotovala iz Beograda posebna komisija poštnega ministrstva na Dunaj, da naroči kličee za znamke, kakor tudi potrebni papir, na katerem se bodo tiskale nove poštne znamke v državnih tiskarni v Beogradu.

— **Norveški turisti v Dalmaciji.** Turistovski urad v Kristijaniji bo organiziral oktobra meseca izlet norveških turistov v Dalmacijo.

— **Vodovod v Skoplju.** Ministrstvo poljedelstva in vod je sklenilo, da izdela načrt modernega vodovoda za mesto Skopje, ki naj zadošča potrebam dvomilijonskega mesta.

— **V Beogradu obstoja posebno društvo za zaščito živali.** Na mestu bi bilo, da se tako društvo osnuje tudi v Ljubljani, kjer vemo n. pr., da ravnaio razni »furmani« z vpreženo živino res po živinski.

— **Volkovi v Hercegovini.** Javljajo nam iz Mostarja, da so se na tamošnjih planinah pojavili volkovi, ki povzročajo veliko škodo v stajah in med družbo. Zaznamovati je celo nekaj človeških žrtev.

— **Izlet beogradskih učiteljev.** Beogradski učitelji prirede 2., 3. in 4. oktobra izlet na Fruško goro, da se seznanijo z znamenitostmi tega okraja. V Beograd se povrnejo preko Rume in Šabca. Na ta način si letos ogledajo Srem.

— **V Geografskem inštitutu na Gornjem gradu v Beogradu** polagajo zadnje instalacije, vodovod in kanalizacijo, nakar se inštitut preda svoji svrhi.

— **Filmska družba na Santičevem grobu.** Francoska filmska družba je prispela v Mostar, kjer posnema tamošnje pokrajinske lepote. Posnela je tudi pokopališče in grobnico velikega hercegovskega pesnika Aleksa Šantića.

— **Povratek naše delegacije v Ženevo.** Redno zasedanje Društva narodov konča jutri v soboto 26. t. m. in jugoslovska delegacija z dr. Ničevićem na čelu takoj zapusti Ženevo ter se vrne v Beograd.

— **Imenovanja novih sekretrov.** Radičevski minister za agrarno reformo Pavle Radič je odstranil vse sekretre, ki niso bili naklonjeni Radičevi stranki ter na njih mesta imenoval razne radičevce iz Zagreba.

— **Nova produktna borza.** Dne 4. oktobra se odpre v Somborju produktna borza. Obenem se izroče na svečan način prometu direktne telefonske proge Sombor - Osijek, Sombor-Beograd in Sombor - Novi Sad.

— **Izseljeniška banka.** Iz Splita poročajo, da so izseljenci zelo nezadovoljni z obrestmi, ki jih jim dajejo banke za vlogo, zato pa se razpravljajo v krogu izseljencev, ki imajo večje kapitale v raznih bankah, da si osnujejo svoj lastni denarni zavod v Splitu.

— **Meteorološka postaja prve vrste** se zgradi na Cetinju v Črni gori. Na teritoriji zetske oblasti se napravi 30 meteoroloških postaj.

— **Statistika ponesrečenih in ubitih delavcev.** V ministrstvu socijalne politike je sestavljena statistika delavcev, ki so ponesrečili odnosno izubili življenje v raznih podjetjih tekom zadnjih petih let. Leto 1920 so ponesrečili od 36.027 delavcev 804, ubitih je bilo 32. Leto 1921 je bilo zaposlenih 101.866 delavcev, od teh ponesrečenih 371, ubitih 81, leto 1922 zaposlenih 128.733, ponesrečenih 2615, ubitih 100. Leto 1923 zaposlenih 168.476, ponesrečenih 6102, ubitih 193. Lani zaposlenih 175.607, ponesrečenih 7297, ubitih 144. Skupaj je bilo v petih letih ponesrečenih 19.198, ubitih pa 550. Ta statistika je glasen memento vsem merodajnim čimteljem, da je treba v industrijskih podjetjih malo bolj skrbeti za varnost.

— **Vojaška bolnica v Skoplju.** Vojno ministrstvo je dovolilo milijonski kredit za takojšnjo dograditev vojaške bolnice v Skoplju.

— **Polaganje izpitov na ljudskih solah.** Ker so se dogodili slučaj, da so se polagali izpiti v poedinih razredih ljudskih šol le z namenom, da se izbegne rednemu pouku, je ministrstvo prosvete sklenilo, da se v bodoče pripusti k takim izpitom učence in učence le v izjemnih slučajih, za katere bodo predložili zadostni razlogi.

— **Izmenje in dopolnitve trošarskega pravilnika.** Vseled izmene v zakonu o državnih trošarinah je fin. minister podpisal izmene in dopolnitve v trošarskem pravilniku, ki se te dni objavijo v Službenih novinah.

— **Izboljšanje mednarodnega zračnega prometa.** Vseučiliški profesor dr. Milorad Stražnički iz Zagreba je imenovan za delegata na mednarodno konferenco, ki se sestane 28. oktobra v Parizu in ki bo razpravljala o izboljšanju mednarodnega zračnega prometa.

— **Mednarodna konferenca za pravna vprašanja.** Dr. Ninko Perić, bivši pravosodni minister, in dr. Ivan Subotić, univ. prof., odpotujeta v Haag na mednarodno

konferenco glede pravnih problemov.

— **Nova železniška proga.** Prometnemu ministrstvu je definitivno predloženo načrt železniške proge Beograd-Obrenovac. Načrt je odobren z nekaterimi korekturami.

— **Palata češkoslovaškega poslanstva.** Dne 28. t. m. priredi češkoslovaško poslanstvo v Beogradu intimno svečanost povodom položitve temeljnega kamna za novo palačo češkoslovaškega poslanstva, ki se zgradi v Kralja Aleksandra ulici 20. Palača bo petnadstropna in bo ena najmodernejših in najlepših zgradb naše prestolice.

— **Ukinitev takse za tuje v Nemčiji.** Naš generalni konzulat v Berlinu poroča, da se na osnovi skupne naredbe ministrstva notranjih del in ministrstva financ remške republike, naslovljene na pristojna oblastva, počenši s 1. oktobrom t. l. ukine pravica občin, da pobirajo doslej obstoječo takso za sobe (Beherbergungssteuer), koje dajejo v najem hoteli in privatniki. Mnoga mesta, med temi tudi Berlin, so že prej v interesu tujskega prometa ustavila pobiranje te takse, a mnoga mesta so takso iz fiskalnih razlogov še obdržala.

— **Za novinarski pokojninski fond.** Uvedena je akcija, da se v redni državni proračun za leto 1926 ustavi postavka 10.000 dinarjev za novinarski pokojninski fond.

— **Film o Primorju.** Savez jadranskih kopališč in letovišč na Sušaku je sklenil z mednarodno filmsko družbo v Koelnu pogodbo, na podlagi katere se je družba obvezala, da izdela poseben pokrajinski film o Primorju. Film se bo nanašal na kraje gornjega Jadrana. Filmsko snemanje se vrši v prisotnosti tajnika saveza dr. Dobriča in direktorja gori imenovane filmske družbe Benderja. Doslej so se posneli najlepši kotički: Crikvenica in Selce, slede Novi, Rab, otok Krk in Sušak. Film se bo izdelal na stroške Saveza kopališč in letovišč na Sušaku. Predvajal se bo v Nemčiji, Avstriji in na Madžarskem, kar bo znatno koristilo propagandi za naše kraje. Omenjena družba pripravlja na lastne stroške še drug film, kateri po posnel vse pokrajinske lepote od Sušaka pa do Ulcinja. Deli tega filma se bodo uporabili tudi v dramatičnih filmih. — Kaj, ko bi se tudi slovenska Zveza za tujski promet oprijela ideje filmskih posnetkov pokrajinskih lepote Slovenije ter poizkušala potom filma vršiti reklamo in propagando za naše gorenjske kraje po Srednji in Zapadni Evropi?

O BLEKE

kupite najceneje pri 141-1.

Josip Rojina, Ljubljana

— **Divji prešči na Gozdniku.** Iz Laškega nam poročajo: Kakor smo pred enim mesecem že poročali, se je na Gozdniku opazilo več divjih preščev. Trikrat so se že napotili laški lovci na svojo srečo, toda zaman. V terek so napravili zopet tak pogon iz Gozdnika čez Malič. Ob tej priliki je ustrelil mizarski moister Miha Jelenc iz Laškega lepega merjasca, ki tehtal 125 kg. Ko so na večer pripeljali izvanredno lovsko troje, je bil ves trg pokoncu in radovedneži so kar s procesijo hodili k mesarju Karlu Gradu gledat kmeti strah. Kakor pripovedujejo, prizadeti kmetje iz označenih gozdov, se je letos zaplodilo večje število divjih preščev. Če je res, da se naši lovci nič več ne boje teh zverin, homo lahko v kratkem poročali še o večjih uspehih.

— **Tragičen samomor v Šmarjah pri Ljubljani.** Včeraj popoldne se je v Šmarjah pri Ljubljani z octovo kisline zastrupila Marija Puš, žena delavca. V smrtnih kričih so našli nesrečno ženo sosedje in obvestili takoj rešilno postajo v Ljubljani. V Šmarje je takoj odšel rešilni voz, nakar je bila nesrečnica prepeljana v bolnico, kjer pa je umrla, ne da bi se popreje zavedla. Motiv samomora je sledeč: Moža Pušve so dopolnje odpejali orožniki, ker ima baje več delikov na vesti. Ženi je šla stvar tako k srcu, da je izvršila samomor. Izpila je celo steklenico octove kisline. Pokojna je zapustila troje otrok. Oče v zaporu, mati mrtva — pač žalostna usoda otrok.

— **Samomor invalida.** V Djakovu je izvršil strašen samomor vojni invalid Josip Weg. Vlegel se je na progo tik pred prihodom vlaka. Stroj mu je odtrgal glavo. Najstrašnejše pri tragediji je, da je Weg pripeljal s seboj svojega mlajšega štiriletnega brata, ki je bil priča grozne bratove smrti.

— **Leo Lang ostane v zaporu.** Banski stol v Zagrebu je potrdil obsodbo osiješkega sodišča, da ostane bivši tovarnar tvornice »Mira« Leo Lang v zaporu. Njegova prošnja, da ga proti kavčiji 50.000 Din puste na svobodo, je bila odbita.

— **Samomor trgovca v Vukovarju.** V Vukovarju na Hrvatskem se je ustrelil trgovec s špecerijo Branko Branković. Vzrok samomora ni znan, zdi se pa, da je samomor izvršil radi dolgova, drugi pa trde, da radi neozdravljive bolezni. Samomorilec je star 30 let.

— **Iz raznih krajev države.** Leto 1919 se je mizar Josip Strauch iz Bačkega Petrovca poročil s hčerko bogatega tovarnarja Gjura Arnolda. Med zetom in tastom pa so često nastajali prepiri in v septembru leta 1923 je zapustil z ženo in otrokom Petrovac ter odšel neznanokam. Teden dni pozneje so pri Petrovaradinu iz Donave potegnili na obal truplo neke ženske, na čije vrat je bil privezan otrok. Zdravniška komisija je ugotovila, da sta bila žena in otrok najprej ujemena in nato vržena v vodo. Te dni se je Strauch vrnil iz inozemstva, državno pravdnstvo pa je dignilo proti njemu obtožbo, ker je osumljen, da je izvršil dvojni umor. — V Beogradu se je vrnil podsubotški vlak bivši ruski častnik Viktor Aleksejevič. Stroj mu je odrezal obe nogi ter ga močno poškodoval na glavi in no životu. Vzrok samomora je bila beda

Iz Ljubljane

— **Senzalski izpiti na ljubljanski borzi.** Včeraj ob 16. popoldne so se vršili prvi senzalski izpiti pod vodstvom borznega komisarja g. dr. Ivana Rupnika. Za izpiti sta bila prijavljena dosedanja začasna borzna senzalca g. Pavel Cvenkel in Aleksander Knez. Kandidata sta napravila izpiti in sicer g. Aleksander Knez s prav dobrim uspehom in g. Pavel Cvenkel z dobrim uspehom. Čestitamo obema gospodoma tem bolj, ker je to v naši novi državni men- da prvi slučaj, da ima borza senzale z izpiti.

— **Zadruga čevljarjev v Ljubljani** je imela dne 24. sept. t. l. pri Mraku sestanek z zanimivim dnevnim redom v kulturnem oziru. Predsedoval je sestanku in referiral načelnik g. Oblak, v debato so posegli gg. Loboda, Rozman, Prdan, Novak, Breskvar, Požar, Sajovic, Drmastja. Sestanek je bil izredno dobro obiskan in živahen. Prva točka dnevnega reda, o obrtni nadaljevalni šoli je potekla v znamenju izboljšanja vajeniške šole na račun in v korist vajencev in države. Pri drugi točki, o vajeniški preizkušnji je posegel v debato g. Ljubomir Stefanović ter priporočil vpeljavo izbire naraščaja posebno v Ljubljani ter sprejeme in letne preizkušnje. Poleg par izpadov o prazni slami si je dovolil nekdo iz osebne sovražnosti neokusen izpad na strokovnega učitelja, kar pa so mnogostevilni navzoči odločno obsodili, nakar je predsednik opozoril na neparlamentarno vedenje ter pozval dotične k redu. Nato se je razvila obsežna debata o mnenju g. Stefanovića, ki je bilo v načelu sprejeto. Pri tretji točki, o mojstrskem ceniku so bila mnenja razdeljena. Izvoljena je bila komisija, ki ima v terek na predlog g. Stefanovića javno sejo za člane zadruge. Debata o pomočnikskem ceniku se je prelazila. Pri slučajnostih je g. načelnik opozoril na pravočasne prijave za predvideni prikojevalni tečaj urada za pospeševanje obrti. Nakar je po razjasnitvi nekaterih internih zadev, tičočih se čevljarškega kongresa, zveze obrtnih zadrug v Ljubljani in predloga g. Antona Podbevška, čevljarškega mojstra v Novem mestu, o ustanovitvi zveze, predsednik čevljarških zadrug zaključil okrog polnoči zanimiv sestanek čevljarjev.

— **Vojni invalidi in vdove** se opozarjajo, da se namerava v Zgornji Šiški št. 75 ustanoviti nova trafika. Kdor reflektira na podelitev navedene trafike, mora razpolagati s tozadevnim primernim kapitalom in lokalom. Zglasti se je tekom petih dni v pisarni Udrženja vojnih invalidov družnice v Ljubljani, Šentpeterska vojašnica.

— **Smrtna kosa.** Umrla je danes po dolgi težki bolezni v 75. letu starosti ga. Sofija Ranzinger, roj. Hofner, vdova Kotek, maceda špediterja g. Rajka Ranzingerja. Pokojnica je bila splošno znana in spoštovana. Pogreb se vrši v soboto 26. t. m. ob 17. iz Masarykove ulice 7 na pokopališče k Sv. Križu Blag iz spomin!

— **Žrtev nepredvidnosti.** V ljubljansko bolnico so pripeljali včeraj Franciško Šuster, ženo rudarja iz Hraštnika, ki je imela težke opekline na nogah in po životu. Šusterjeva je včeraj doma zanelila ogenj in ker ni hotelo goreti, je drva polila z bencinom. Pri manipulaciji ji je steklenica z bencinom eksplodirala v roki in hipoma je bila nesrečna žena v plamenih. Stanje Šusterjeve je zelo resno.

— **Najnovije bluze, otroške in damske obleke** priporoča Krištofič-Bučar.

POSEBNOST! 3882 **POSEBNOST!**
Dr. Slavikova **borbojska črnina** se toči po 17 Din liter v restavraciji pri »Levu«, Ljubljana, Gosposvetska c. 16

Iz Celja.

— **Nov list v Celju.** Kakor se čuje, nameravajo neki krogi pričeti s 1. oktobrom v Celju izdajati listnestranski list, ki bo v glavnem zasledoval gospodarske cilje.

— **Notarsko mesto** po pokojnemu notarju Detičku je dobil notar g. Anton Burger iz Radeč.

— **Prva hrvaška štedionica** preseli svoje uradne prostore prihodnje dni v svojo lastno palačo pri kolodvoru.

— **Prvenstvene tekme.** V nedeljo bo igralo drugo kolo prvenstvenih tekem na igrišču pri »Skatnati kleti« in sicer med SK Celje in Red Star ter Atletiki in SK Šoštani.

— **Sportni stadion.** SK Celje je vložil na občinski svet prošnjo za prepušitev prostora ob savinski železnici med tovarnami Vehovar in Arko, da bi se tam uredilo moderno sportno igrišče. Ob kulantnih pogojih bo imelo Celje že spomlad let. sportni stadion, ki ga že tako dolgo pogrešamo.

— **Klub ljubiteljev fotografije** se snuje v Celju. Klub bo imel namen združiti brez razlike vse, ki se zanimajo za lep fotografiski sport. Klub bo imel lasten laboratorij, ki bo svojim članom nabavljval fotografske potrebščine po znižani ceni. Delokrog kluba bo poleg Celja po možnosti obsegal tudi vso Slovenijo.

— **Razstavo vsakovrstnih vezenin** priredi v nedeljo tvrdka Singer v Celju na Glavnem trgu v svojih prostorih.

— **Nesreča.** V sredo popoldne si je na Kralja Petra cesti pri nesrečnem padcu zlomila levo nogo in levo roko gospa Marija Kokot. Prepeljali so jo v bolnico.

— **Umrla je v Gaberju** gospa Antonija Kretzerbacher, soproga narednika, v starosti 32 let.

— **Cesta iz Celja v Ljubljano** je na nekaterih mestih od nalivov tako razdrpana, da ovira vožnjo. Potrebna je nujnega popravila.

— **Transport čeških otrok** se je peljal v terek skozi Celje. Otroci so se čez polje nahajali na jadranski obali.

— **V celjsko bolnico** so te dni pripeljali neko posestnico iz Rogaske Slatine, katero je mož v nekem repiru težko poškodoval z nožem.

Iz Maribora

— **Otvoritev »Grajske kleti«.** Grajska klet, ki je uživala sloves najbolje kleti in družabnega središča, se prihodnje dni zopet odpre. Podjetje bo vodil g. Gjuro Valjak.

— **Smrtna kosa.** V splošni bolnici je 22. t. m. preminil g. Franjo Cajko, uslužbenec »Mariborske tiskarne«. Blag mu spomin!

— **Zaplemba »Volksstimme«.** Zadnja številka »Volksstimme« je bila radi kari kature »Spanija v Maroku« zaplenjena. Proti odgovornemu uredniku je bilo uvedeno kazensko postopanje.

— **Nov mestni zdravnik.** Kakor znano, je bilo pri mestnem magistratu razpisano mesto drugega mestnega zdravnika. Na zadnji seji občinskega sveta je bilo mesto podeljeno dr. Wankmüllerju.

— **Avtomobilska zveza Ptuj-Sv. Barbara** se odpre v najkrajšem času.

To in ono

Tri mesece zopora za poljub

... Mi Italijan smo kulturni narod itd. S temi besedami je bil obsojen dunajski komunist in pisatelj dr. Felber na tri mesece zopora v Benetkah, ker je zagrešil v deželi 2000letne kulture strahovit zločin — poljubil je namreč neko damo.

Dr. Felber, ki je prispel te dni na Dunaj, pripoveduje o svojem konfliktu z oblastmi v Benetkah ter nadaljem nenavadnem doživljanju sledeče:

Dne 11. t. m. zvečer sem spremljal neko znano Berlinčanko iz Benetk v Padovo. Vozil smo se na parniku proti Fusini, sedel pa sem z damo v oddelku prvega razreda. Vladača je popolna tema in bila sva edina potnika. Kapitan ladje, zagrizen fašist, s katerim sem imel pri vstopu na ladjo hud spor, je nenadoma ukazal mornarju, naj žaromet okrene na klop, kjer sem sedel z damo.

Nesreča je hotela, da naju je žarek obsvetil baš v trenutku, ko sem damo poljubil. Kapitan je pričel divje kričati: »To je svinjarija, nezastilašmo! Osta! sva popolnoma mrtva. Po prihodu v Fusino sem spremljal damo do tramvaja, ki vozi v Padovo, sam pa sem se vrnil k ladji, hoteč se vkrati za Benetke. Čim sem stopil na krov, je pristopil mornar ter izjavil, da želi kapitan brezpogovorno govoriti z menoj. Rekel sem mu, naj se kapitan sam potrdi k meni. Kapitan je nato prišel k meni in me pogljal v kajuto. Tu je pričel name kričati: »Tako! morete priznati ime dame. Takih svinjarij ne trpim v naši deželi!«

»Moje ime vam je na razpolago, dame pa žal ne smem izdati.«

»Potem vas izročim policiji.«

Po prihodu v Benetke smo izstopili ter odšli k prvi policijski stražnici. Čakali smo dolgo na komisarija, ki je neke pridno poplaval. Končno je prišel. Kapitan se je zapletel z njim v živahen pogovor, gestikuliral je z rokami in divje kričal. Razumel nisem ničesar. Komisar je zakrčkal: »Carcerre, prisoconiere!« Dva karabinerja sta prišla, mi izpraznila žepa ter mi odvzela celo kravato in naramnice. Rekel sem, da moram ob 5. odpotovati, nakar je odvrnil, da me ob 4. izpusti. Prepeljali so me v zapor, kjer je že ležal pijan berač. Ob 4. ni bilo nikogar, še manj ob 5. Opoldne sta prišla dva karabinerja, me zvezala in vodila preko najprometnejših ulic Benetk na centralni policijski urad. Med potjo smo srečali dr. Weissmanna, kateremu se dogodek pojasnil, nakar je šel z nami. Tam je policijskemu prefektu predložil vso zadevo in mu zagrozil, da se pritoži pri Mussoliniju, ki ga osebno pozna. Prefekt mu je pokazal vrata, mene pa so ponovno odvedli. Popoldne sta me dva karabinerja odvedla v zapor na Giudecca, kjer je bil sestavljen protokol. V popoldne je prišel drug uradnik, sestavil nov protokol, ugotovil mojo narodnost ter vse odposlal v Rim, da ugotove moje predživetje. Nato so napravili odtis mojih prstov. Istega dne zvečer je prišel v celico, v kateri sem bil zaprt z drugimi jetniki, sodnik ter mi v francoski izjavil: »Na podlagi informacij smo prisiljeni proti vam kazensko postopati monsieur! Vi ste v Italiji gospod in za vaš zločin predvideva zakon kazen od 3 do 30 mesecev.«

V terek mi je bila predložena obtožnica, v sredo so me odvedli na sodišče. Spal sem skupno s tremi težkimi zločinci. Pri razpravi ni bilo navzočega nobenega tolmača, pač pa sta kapitan in ladjiski pomočnik državnu pravniku nekaj živo tolmačila, nakar se je ta smeje okrenil ter v lomljeni nemščini izjavil:

»Avstriji in Nemci morda doma pošteno žive, v Italiji

Gospodarstvo

Še nekaj o carini na papir

Zadnjič smo poročali, da se je vršila v generalni direkciji carin konferenca o carini na papir. Beogradski tisk živahno razpravlja o preecem problemu zaščitne carine in zagovarja stališče, da je treba brezpogojno dovoliti uvoz vsaj rotacijskega papirja po znižani carini. Tako piše »Trgovinski Glasnik«, ki se najbolj zavzema za rešitev tega vprašanja v prid tiskarnam, tako:

«Po trgovinski pogodbi z Avstrijo je časopisni papir do 60 gr teže obremenjen za vsak kvadratni meter s carino v znesku 12 Din. To je, kot pravi sama tarifa, časopisni papir. Ta odredba ne govori torej o vsem tiskarskem papirju. Šele pod drugo rubriko pride papir za zaščito satiran in ves drug ne glede na to, je li dober za pisanje ali ne. Sem spada tudi papir velikega formata po 30 gr in več, in je grafiran s 16 Din. Največ tega papirja porabi država za svoje potrebe (samo državna tiskarna v Beogradu potroši letno nad 100 vagonov), državi pa ni mogoče (potroši nad 120 vagonov), vojno ministrstvo za razne obrazce (potroši okrog 80 vagonov), prometno ministrstvo, pošto ministrstvo itd. Ta papir se rabi v tako velikih količinah, zlasti v državni tiskarski stroki, da je naravnost ataka na državno blagajno, če se zahteva kljub jasnim tarifnim predpisom uvrstiti ga med pisarniški papir. In baš v tem se vidi trdovratnost ljudi, ki hočejo prodreti povsod, kjer se jim obeta masten zaslužek, čeprav se še tako motijo. Toda tu je namen tako jasen in očividni, da absolutno ne morejo prodreti in da jim nihče v finančnem ministru in v direkciji carin absolutno ne sme nasesti. Nadalje tarife postavke so namreč tako jasne, da je vsak domov izključen. Ena postavka predvideva pisarniški papir, predelan v pisarniških in trgovskih formatih, namenjen za promet in prodajo na drobno, s postavko 30 Din, sledeča postavka pa pravi, ako je papir preprisan — 40 Din.

Po teh jasnih ostavkah, ki so zelo kategorično razdelile papir in ne dopuščajo nobenega dvoma, je stvar v obeh vse trezne javnosti izven vsake diskusije. In mi se moramo samo čuditi brezobzirnosti, ki skuša jasno stvar zavijati in tako dvomljivo predložiti na način, ki bi polnil dotičnim žepu z zlatom na škodo naše državne blagajne in kulture. Vse to so naši trgovci s papirjem uspešno branili ne glede na svojo korist, da bi lahko nadomestili iz žepov konzumentov vse svoje stroške. V tem slučaju so bili res zvesti zaščitniki interesov naše državne blagajne in kulture, za kar jim gre javna zahvala. Merodajni činitelji morajo okloniti vse poizkuse, ki gredo za tem, da se iz belega ustvari črno.

Hipotekarni krediti in gospodarski interesi Slovenije

Na povabilo zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se je vršilo v četrtek dne 24. septembra t. l. v zborniških prostorih pod predsedstvom zborničnega predsednika g. Ivana Kneza posvetovalje gospodarskih in stanovskih zastopstev v Sloveniji. Na dnevnem redu je bila edina točka ustanovitve podružnice Državne hipotekarne banke v Zagrebu in gospodarski interesi Slovenije. Po nagovoru zborničnega

predsednika in po uvodnem poročilu g. dr. F. Černeta so po zanimivi razpravi, v katero so posegli zastopniki gospodarskih korporacij in stanovskih organizacij v Sloveniji zborovalci soglasno sprejeli sledečo resolucijo:

Podpisani zastopniki slovenskih gospodarskih krogov opozarjajo, da v Sloveniji v vsakem pogledu uspešno upravlja naloge, ki jih daje zakon Državni hipotekarni banki v Beogradu, osobito glede pupilarnega in javnega denarja, mestne občinske, okrajne in regulativne hranilnice ter naglašajo potrebo, da se tudi v bodoče ne moti obstoj in delovanje teh zadovoljivo poslojujočih zavodov, ki ustrezajo zahtevam uprave javnega in pupilarnega denarja.

Ker pa je prišla Državna hipotekarna banka ustanavljati podružnice v važnih gospodarskih središčih naše države, smatralo, računalo s to dano novo činjenico, da se ustanovi taka podružnica tudi v Ljubljani z delokrogom za ljubljansko in mariborsko oblast.

Odločno morajo povdarjati, da bi povzročila podreditve Slovenije podružnici Državne hipotekarne banke v Zagrebu težko gospodarsko škodo v Sloveniji, kjer se gospodarske socijalne in upravne razmere bistveno razlikujejo od razmer v Hrvatski in Slavoniji.

Podreditev Slovenije zagrebški podružnici Državne hipotekarne banke z itak prostornim delokrogom bi kvarno vplivalo na enotnost poslovanja zagrebške podružnice.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani, Zveza industrijev na slovenskem ozemlju v Ljubljani, Zveza obrtnih zadrug za ljubljansko oblast v Ljubljani, Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani, Pokrajinska zveza društva hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani, Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani, Zadruga Zveza v Celju, Zadruga zveza v Ljubljani, Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani, Pokojniški zavod za nametščence v Ljubljani, Društvo benčnih zavodov v Ljubljani, Odvetniška zbornica v Ljubljani, Notarska zbornica v Ljubljani, Zbornica inženierjev v Ljubljani, Kmetijska posojilnica v Ljubljani, Ljudska posojilnica v Ljubljani, Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za Slovenijo v Ljubljani.

—g O izvozu blaga v Italijo. Z ozrom na notico v št. 216 z dne 24. IX. »Opozorilo izvoznikarjem blaga v Italijo« smo od kompetentne strani informirani, da se rabijo za blago, ki gre iz naše države v inozemstvo samo mednarodni tovarni listi »Tuzemski tovarni listi veljajo za Rake loco. Zadevna informacija zagrebškega »Jugoslovenskega Lloyd« je očividno napačna.

—g Davek na poslovni promet. Za prvo polletje letošnjega leta je bilo določeno v proračunu 99,9 mil., plačano pa 99,3 mil. Manj torej za 60.000 Din. Za prvo četrtletje proračunskega leta 1925/26 je bilo določeno 49,9 mil., plačano pa 50 mil. Prebitok znaša 100.000 Din. Davek na poslovni promet je znašal v juniju 1925 — Din 11.300.000, določeno je bilo pa 16,6 mil. Primanjkljaj znaša torej 5,3 mil.

—g Podaljšanje električne napeljave iz Fale do Varaždana. Zastopniki mest Ormož, Čakovec in Varaždan, kakor tudi ob prosti Ptuj - Središče ležečih občin so se pogajali te dni z električno centralo v Fali o podaljšanju napeljave iz Fale do Varaždana. Ker so vsi zastopniki trdili, da vlada v njihovih občinah veliko zanimanje za napeljavo električnega toka, je centrala v Fali sklenila pod gotovimi pogoji podaljšati napeljavo. Glede financiranja zgradbe krajeve električne mreže je prisotni zastopnik zadrugne zveze v Celju izjavil, da bi se dalo to doseči potom organizacije zadrug za elektrifikacijo. V ta namen naj bi se zainteresirani neposredno obračali na zvezo. Po mnenju merodajnih činiteljev bi se dala vsa Dravska dolina v enem letu elektrificirati.

—g Trgovsko - obrtniška - industrijska razstava v Osljeju. V Osljeju se bo vršila trgovsko - obrtniška - industrijska razstava od 10. do 18. oktobra t. l. Posebni razstave bodo uživale po vseh železnicah in parobrodih 50% popust. Legitimacije, ki bodo upravičevale za ta popust, stanejo 20 dinarijev.

—g Prometna konferenca v Segedinu. Včeraj se je pričela v Segedinu konferenca naših in madžarskih tehnično - administrativnih delegatov, ki razpravljajo o otvoritvi prometa na progi Segedin - Velika Kikinda.

—g Dobri izgledi češko-slov. tekstilne industrije. Podatki o izvozu iz ČSR v avgustu dokazujejo, da je bila tekstilna industrija dobro zaposlena. Zvišal se je zlasti izvoz bombaževine in volnenega blaga. V slučaju ostre zime se položaj čsl. tekstilne industrije zboljša tako, da doseže letošnjo pomladno konjunkturo.

—g Rekord v izvozu klobukov iz ČSR. Po informacijah strokovnih krogov je dosegla vrednost izvoženih in za izvoz pripravljenih klobukov letos že okrog 100 milijonov Kč. Glavni odjemalec je Anglija, ki je naročila za 200% več klobukov kot lani. Za češke klobuke se zanima tudi Švedska, Venezuela, Nemčija, Romunija in Jugoslavija.

—g Bolgarski gospodari za nas. V ponejdelj odputje v Sofijo naša delegacija, ki ima nalog oceniti z bolgarsko delegacijo gospodove, katere dobi naša država na podlagi senžermenske pogodbe.

—g Pomanjkanje vagonov. Iz Valjeva poročajo, da je dovoz suhih sliv na tamonjni trg od dne do dne večji. Prejšnji teden

so pripeljali kmetje na trg 200 vagonov sliv. Klub temu pa sliv ni mogoče razpečati, ker primanjkuje vagonov. Doslej je bilo naloženo 70 vagonov in sicer deset vagonov dnevno.

—g Uvoz mesa v Nemčijo. Nemška vlada je dovolila svobodno izvoz mesa v ledu. To meso se bo uvažalo z uvozniki, ki jih izdaja ministrstvo za prehrano države.

—g Električna centrala v Trstu. Tržaška mestna občina je sklenila z neko italijansko električno družbo pogodbo glede velike električne centrale, ki bo proizvajala dnevno 75.000 HP in bo največja na evropskem kontinentu.

—g Vinska letina v Evropi. V Franciji so trpela letos vsled neugodnega vremena posebno rdeča vina v Bordeauxu, letina na Burgundskem bo dobra, v Girondi slabša. V Italiji bo v Piemontu srednja letina, v Apuliji dobra. Iz Julijske Benečije se poroča o dobrem stanju vinogradov in da bo letina boljše od lanske. Domača poročila trde, da nasprotno. Vina v Italiji bo okoli 42 milijonov hl. V Španiji je rešil letino dež koncem avgusta. Povsod je dobra, Nemčija obeta srednjo letino, več kot srednja se napoveduje iz Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške in Švice. V naši državi bo letina srednja. Dalmacija je letos hudo trpela.

—g Mednarodna konferenca kmetijskih združenj se je pričela 22. t. m. v Bernu v Švici. Zastopanih je 14 dežel. Gre za ustanovitev mednarodne kmetijske organizacije, ki bi imela posebno nalogo, da bi zastopala interese kmetijstva v obvešanju z mednarodnim kmetijskim institutom v Rimu in drugimi mednarodnimi uradi. Kakor tudi pri ustvarjanju mednarodnih kmetijskih dogovorov z univerzalnimi značajem. Delovala bi tudi na polju pojasnjevanja kmetijskih vprašanj. Razprave konference niso javne.

—g Drugi mednarodni kongres za kozjerejo se je vršil te dni v Freiburgu v Švici. Napovedanih je bilo 146 udeležnikov iz raznih držav. Razpravljalo se je o pomembni mineralni snovi za krmo mlečne koze, o anorganični krmi, o uživanju surovega mleka, ki se smatra za univerzalen zdravilno sredstvo, dalje o boleznih, zlasti jetiki pri kozah itd.

Rajko Ranzinger, špediter, naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov žalostno vest, da je njegova dobra in skrbljiva mačha, gospa

Sofija Ranzinger

rojena Hofner, vdova Kottek

danes, dne 25. septembra 1925 v 75. letu njene starosti po dolgi bolezni mirno preminila.

Pogreb predrage rajke se bo vršil v soboto, dne 26. t. m. ob petih popoldne iz hiše žalosti, Masarykova ulica (preje cesta na južno železnico) št. 7, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se bodo zemeljski ostanki položili v rodbinsko grobnico k zadnjemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi pri Sv. Petru.

Ljubljana, dne 25. septembra 1925.

Brez posebnega obvestila.

3577

Nikdar brez Burgita, pravi Nione Nebrez Burgit

Nega nog brez Burgita je kakor jed brez soli, to se pravi, šele uporaba burgitovih preparatov Vam ozdravi in uredi noge in jim vrne prožnost.

Nabavite si v lekarni ali drožeriji celokupno garnituro Burgit za nego nog, ki sestoji iz obliža zoper kurje oči, burgitovega obliža za mečice in dvoomot burgitove nožne kopeli.

S tem ne odstranite le kurjih oči in rožene kože brez bolečin, nego osvežite in pomladite Vaše noge.

BURGIT Ges. m. b. H., Freilassing, Bayern.

Razprodaja avtomobilov.

Radi smrti se likvidira tukajšnja zaloga novih avtomobilov in motornih koles — prodaja se globoko pod kupno ceno PUCH tipe VIII, PUCH 4 HP, mali tovorni voz (Rollwagen), PUCH motorna kolesa 2 HP. Zastopstvo Austro-Daimler-Puch LJUBLJANA, Gledališka ulica 2.

Zahvala.

V naši globoki žalosti nam je bilo v veliko tolažbo, ko smo videli kako iskreno sočustvujejo z nami vsi, ki so poznali blagega pokojnika. Vsem Vam, ki ste nam s prisrčnimi besedami ustmeno ali pismeno izrazili svoje sožalje in sočustvovali z nami v najtežjih urah — vsem Vam, ki ste posili njegovo predragotno gomilo s krasnim cvetjem, in vsem, ki ste ga tako številno spremlili na zadnji poti bodi prisrčna in iskrena zahvala.

V imenu vseh sorodnikov iz Dunaja in Ljubljane:

Mara in Elvira Janša-Mille.

3578

Posojila

20 do 30.000 Din išče trgovci v svrhu nakupa blaga. Obresti plača po dogovoru. — Dopisi pod »Trgovina z mešanim blagom 3468« na upravo »Slov. Naroda«.

Steklenice

(baloni) v peltenicih po 50 kg in več ima v zalogi »Ljubljana, Gradisce št. 3. 3553

Špago, dreto

In vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču »Konopjute« Ljubljana, Gosposvetska cesta 2. 103/n

Slike za legitimacije

Izdružuje najhitreje fotograf HUGON HIBSER, Ljubljana, Valvazorjev trg. 167/L

Hrana

Buffet univerze »Dvorce« priporoča okusen obed in večerjo za 15 Din dnevno. 165/L

Enodružinska hiša s tremi sobami, kuhinjo, shrambo — je naprodaj pod ugodnimi pogoji v Ljubljani. Sobe so parketirane; električna razsvetljava. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3569

Na stanovanje

se sprejme takoj gospod. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3568

Kupujem

vsakovrstne lepe starinske predmete, kakor: tabernakle, razne skrinje, cele garniture, steklo, porcelan itd.; plačujem najvišje cene. — Ponudbe s točnim popisom predmeta je odpisati na naslov: Julij pl. Huebmershofen - Silbernagl, Zagreb, Ilica 131/a.

Naznanilo.

Podpisani otvorim v soboto dne 26. septembra t. l. svojo podružnico za izvrševanje mesarske obrti na Sv. Petra cesti št. 95 nasproti cerkve, kjer bom prodajal meso različne vrste po najnižjih cenah. Priporočam se za mnogobrojen obisk. Z odličnim spoštovanjem Andrej Primc. 3570

Naznanjava

slavnuemu občinstvu, p. t. društvom in sportnikom, da izdeluje obleke, suknje, raglane itd. po najnovejši modi in solidno. Velika izbira angleških in čeških vzorcev; za skijaše specijelno blago. — Se pripraviva Capuder in Smirajc, Wolfova ulica 1, II. nastr. 3566

Stanovanje

sobe s kuhinjo in prtiščinami išče vdova s sinom. — Ponudbe pod »Plačam dobro 3532« na upravo »Slov. Naroda«.

Za povečanje

dobrodoletje trgovine vzamem na moja posestva v vrednosti Din 1.000.000. — Din 450.000; na prvo mesto vključijo obresti po dogovoru. — Cenji ponudbe pod »450.000/14 3565« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Premog, drva, oglje, briketi, koks
ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

15 letno jamstvo
najpopolnejši STOEWER šivalni stroji s pogreznim transporterjem (grabeljo); enostavnim premikom je pripravljen za štopanje, vezanje ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selsburgova ulica 6/1. 116 T
Telefon št. 980

Oružje, municija za lov

najglasovitejših njemačkih, belgijskih, španjolskih, talijanskih i. t. d. tvornica, stalno i u velikim količinama na stovarištu. Za sve naše oružje dajemo potpunu garanciju! Trgovci i lovačka društva imaju velikopust! Tražite cijenike, koje šaljem franko!

Prva jugoslavenska veletrgovina oružja i municije
S. Kočonda -- Zagreb, Preradovićev trg broj 1.

166/L

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd. Brzjavke: Kredit, Ljubljana - Telefon 40, 457, 548, 805 in 806